

Аналіз фінансової звітності кредитних спілок-членів ВАКС станом на 01.10.2013 року

Членами ВАКС станом на 01.10.2013 року є 143 кредитні спілки, які об'єднують півмільйона осіб та охоплюють всі регіони України (рис. 1).

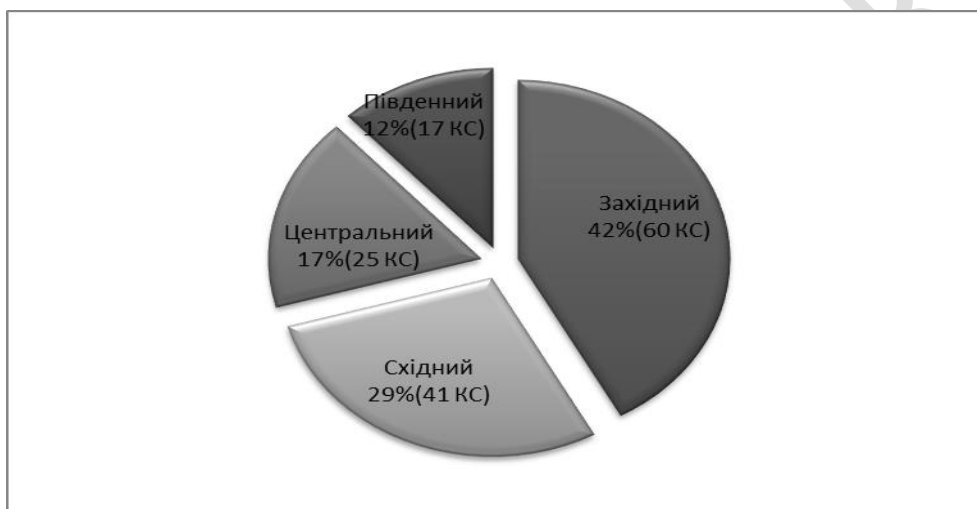

Рис. 1. Регіональна структура членів ВАКС

У розрахунках показників роботи кредитних спілок-членів ВАКС враховані дані 143 спілок, які за період з 01.01.2012 до 01.10.2013 р. постійно надавали звіти до асоціації (рис. 2).

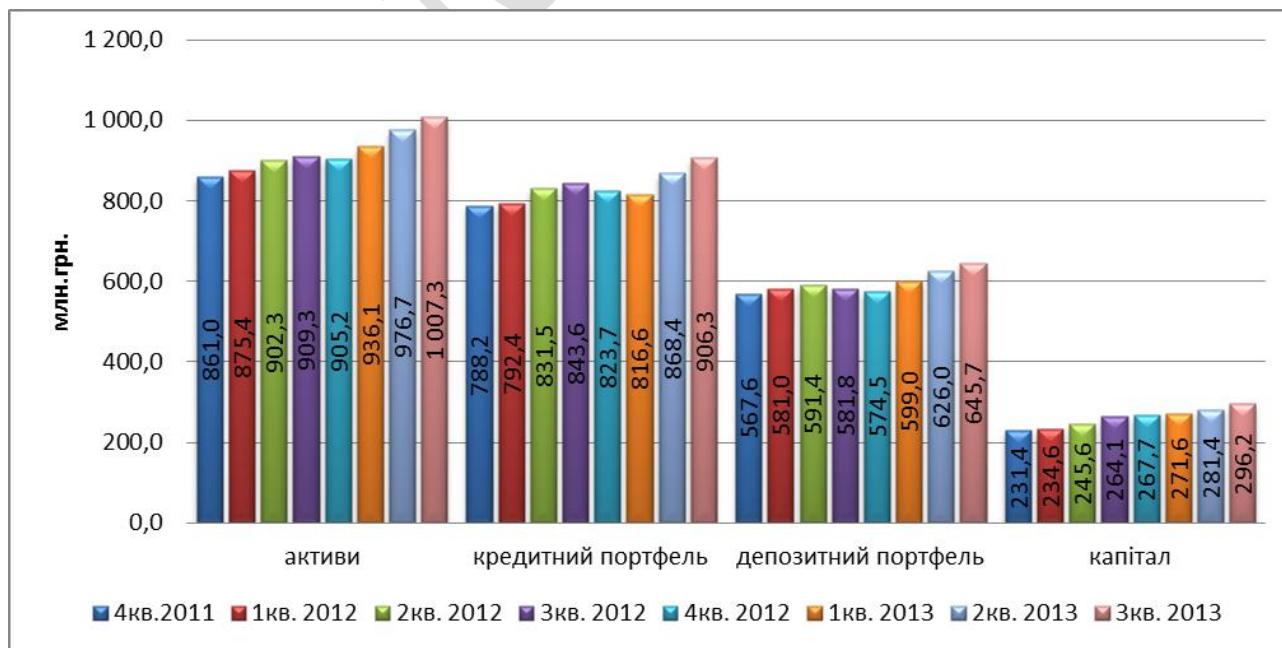

Рис. 2. Динаміка змін основних показників діяльності 143 КС-членів ВАКС (на кінець періоду)

За даними асоціації, кредитні спілки-члени ВАКС об'єднують близько 500 тис. українців, зокрема:

- 121,4 тисячі (24,3 %) мають діючі кредитні договори,
- 27,4 тисячі (5,5 %) — внески (вклади) на депозитних рахунках.

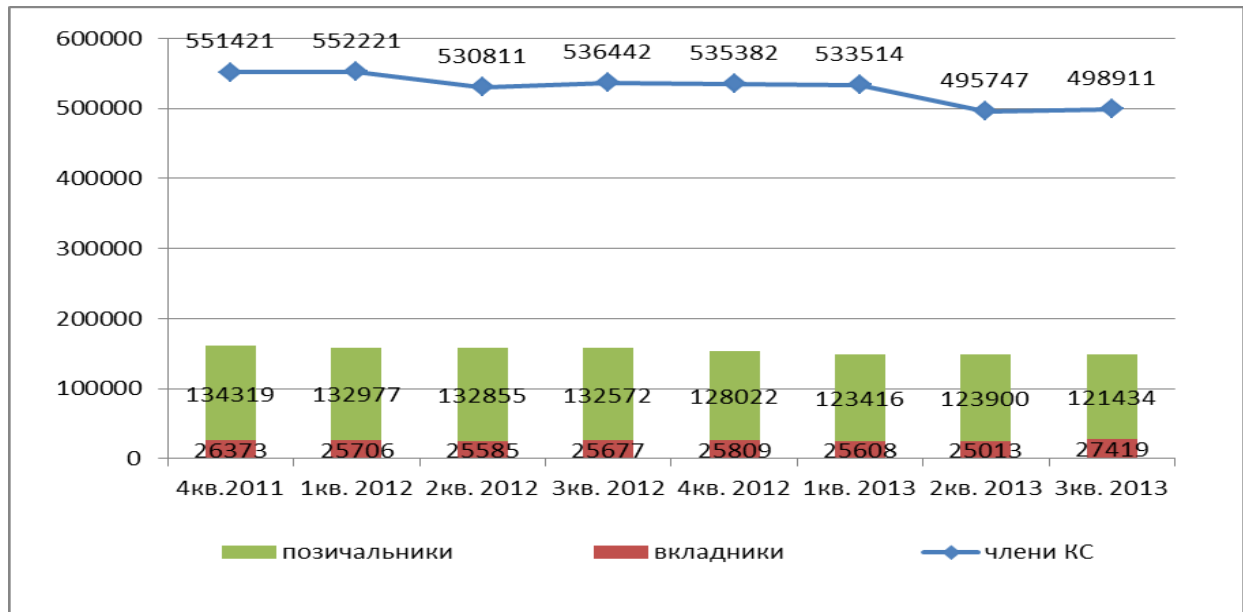

Рис. 3. Динаміка зміни кількості членів у КС-членах ВАКС (на кінець періоду)

Протягом III кварталу 2013 року (у порівнянні з II кварталом цього ж року) в кредитних спілках-членах ВАКС збільшилась кількість вкладників — на 9,6 %, а порівняно з аналогічним періодом 2012 року — на 7 %.

Водночас спілки надають перевагу позичальникам з позитивною кредитною історією та потенційно високою платоспроможністю, що зменшує рівень кредитних ризиків. Крім того, цей підхід дозволяє збільшити розмір виданих кредитів. Однак, як наслідок такої політики, у спілках стало менше позичальників — на 2 % порівняно з попереднім періодом.

Найбільше українців — 239,4 тис. (48 %) обслуговує 12 кредитних спілок-членів ВАКС, що становлять 9 % від загальної кількості членів ВАКС. При цьому, найчисельніша група спілок — 64 (де від 1 тис. до 5 тис. осіб-членів) обслуговує 29 % від загальної кількості членства.

15 кредитних спілок (кількість членів від 5 тис. до 10 тис. осіб) обслуговує 18 % членів. І лише 5 % членів ВАКС обслуговує 52 кредитні спілки — тут кількість членів сягає до 1 тис. осіб (таб. 1).

Таблиця 1. Структура КС-членів ВАКС за кількістю членів

Кількість осіб	КС	% від загальної кількості КС-членів ВАКС	Кількість членів КС	% від загальної кількості членів КС	Активи, млн грн	% від загальної суми активів
до 1 тис.	52	36	26 915	5	120,3	10
від 1 до 5 тис.	64	45	143 854	29	306,3	29
від 5 до 10 тис.	15	10	88 712	18	221,3	21
понад 10 тис.	12	9	239 430	48	359,4	40

Разом	143	100	498 911	100	1007,3	100
-------	-----	-----	---------	-----	--------	-----

За підсумками 9 місяців 2013 р. активи кредитних спілок-членів ВАКС (порівняно з аналогічним періодом 2012-го) зросли на 10,8 % — до 1 млрд грн. Це відбулось за рахунок того, що кредитні спілки-члени ВАКС збільшили обсяги кредитування за III квартали 2013 року (порівняно аналогічним періодом 2012-го) на 8 %.

Зростання активів кредитних спілок-членів ВАКС також відбулось за рахунок спрямування коштів у високоліквідні активи, а саме: у вигляді поточних рахунків у банках, короткострокових фінансових інвестицій і каси спілки.

Рис. 4. Динаміка змін обсягу загальних активів КС-членів ВАКС (на кінець періоду)

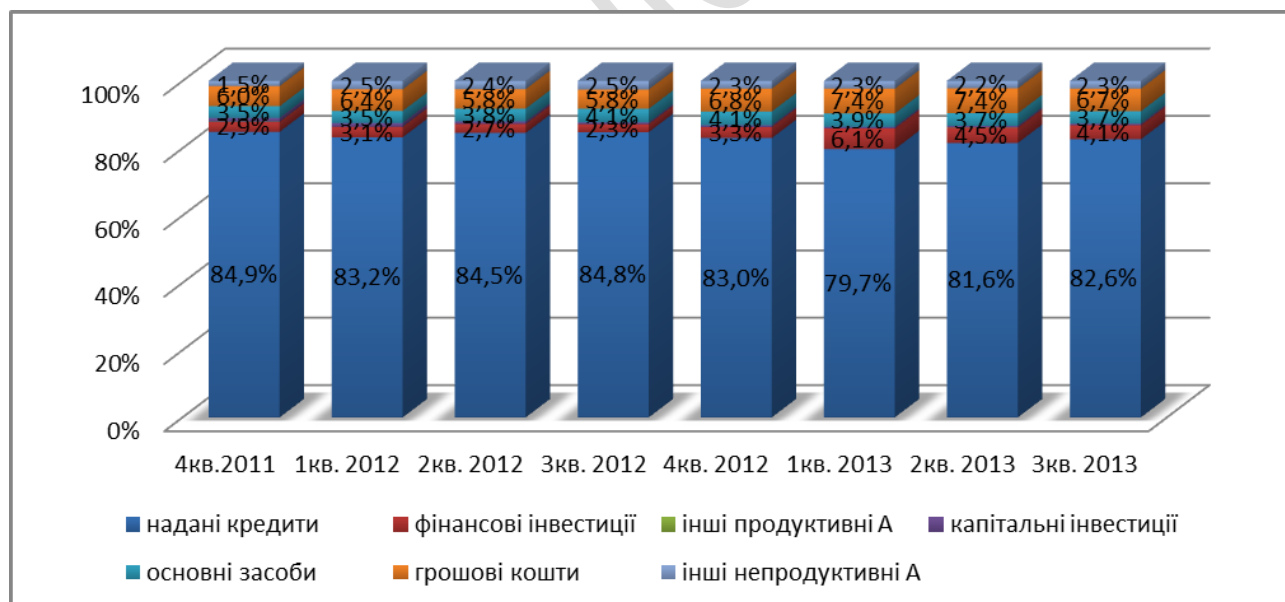

Рис. 5. Структура активів КС-членів ВАКС

Отже, станом на 01.10.2013 року структура активів кредитних спілок-членів ВАКС була такою:

82,6 % — кредитний портфель (дебіторська заборгованість);

4,1 % — фінансові інвестиції;

0,02 % — інші продуктивні активи;

- 6,7 % — грошові кошти;
- 2,3 % — інші непродуктивні активи;
- 3,7 % — основні засоби;
- 0,5 % — капітальні інвестиції (Рис.5).

Незважаючи на зменшення кількості позичальників, за 9 місяців 2013 року кредитні спілки-члени ВАКС видали кредитів на суму 867,5 млн грн.

Зокрема, станом на 01.10.2013 року **середній кредит**, наданий кредитною спілкою-членом ВАКС, **склав 7,5 тис. грн** (за аналогічний період 2012 року його розмір складав майже 6,4 тис. грн).

Зростання кредитного обороту призвело до збільшення кредитного портфеля. За січень — вересень 2013 р. його обсяг виріс на 10 % (82,6 млн грн) — до 906,3 млн грн. Порівняно з аналогічним періодом попереднього року кредитний портфель зріс на 7,5 % (Рис. 6).

Рис. 6. Динаміка змін обсягу загального кредитного портфеля КС-членів ВАКС і загальної заборгованості в ньому за неповернутими та простроченими кредитами (на кінець періоду)

За даними асоціації, найбільшу частину кредитів (52,7 %) спілки продовжують видавати на термін від 3 до 12 місяців, але значна частка припадає на довгострокові кредити (понад 12 місяців) — 46,3 %. Незначну частку кредитного портфеля, а саме 1 % (9,2 млн грн), складають кредити, надані на короткостроковий термін (до 3 місяців).

Як і в попередні періоди, українці позичають на споживчі потреби: придбання техніки для дому, оплату навчання, відпочинок, весілля, лікування тощо. Питома вага споживчих кредитів складає понад 62,2 % (564,1 млн грн) усього кредитного портфеля.

У той же час у 2013 році кредитні спілки-члени ВАКС продовжують кредитувати соціальні програми, зокрема, одні впроваджують освітні кредитні продукти, інші працюють за програмами по енергозбереженню, видають кредити на розвиток зеленого туризму.

Крім того, кредитні спілки-члени ВАКС у 2013 році почали активніше працювати з фермерами й сільгоспвиробниками, частка яких за січень — вересень зросла та складала 7 % у загальному обсязі наданих кредитів. Щоб налагодити або продовжити співпрацю та стати цікавішими для аграріїв, керівники спілок звернули увагу на цільові кредитні продукти, такі як кредити на облаштування пасік для особистих селянських господарств, на придбання, встановлення й вирощування сільгосппродукції в теплицях, розведення кролів, свиней і

корів, створення перепелиної ферми, вирощування городини й ягід, придбання сушарок, сільгосптехніки й інвентарю, добрив, засобів захисту рослин тощо.

Частка кредитів, наданих на придбання, будівництво, ремонт житла станом на 01.10.2013 року склала 22,3 % портфеля (202,6 млн грн.). 8,5 % (77,2 млн грн) займають комерційні кредити (Рис. 7).

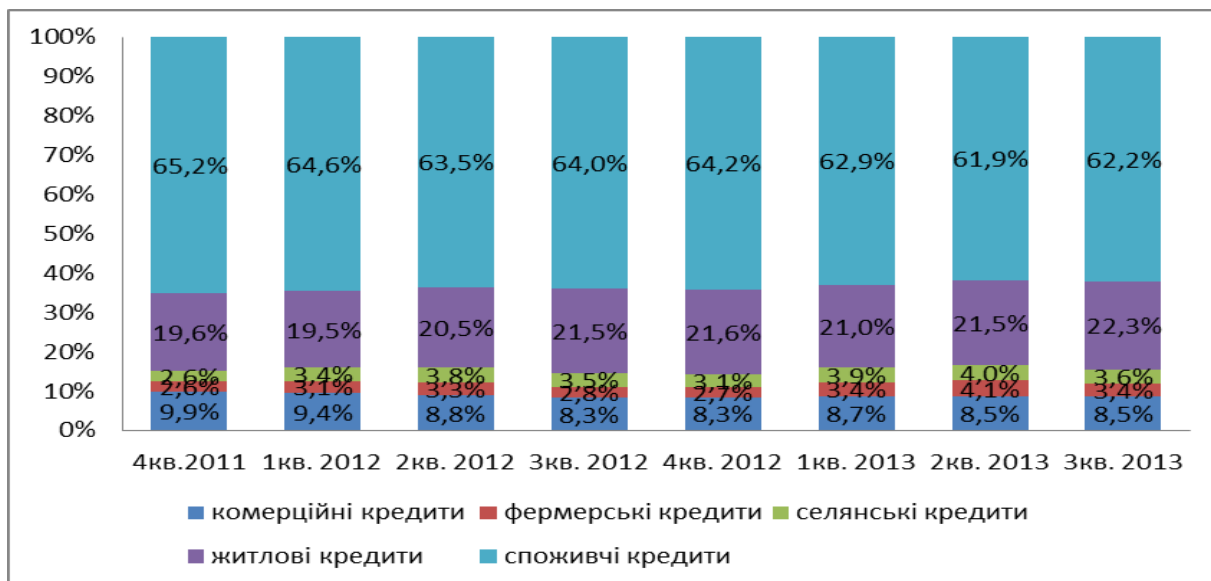

Рис. 7. Структура кредитного портфеля КС-членів ВАКС (на кінець періоду)

Важливо звернути увагу на те, що при збільшенні кредитного портфеля частка заборгованості за неповернутими та простроченими кредитами кредитних спілок-членів ВАКС протягом 9 місяців 2013 року зменшувалася й станом на 01.10.2013 р. складала 13,3 % від загального кредитного портфеля.

До того ж, кредитні спілки-члени ВАКС сформували резерв забезпечення покриття втрат від неповернутих позичок у повному обсязі.

У структурі заборгованості, все ще переважають неповернені кредити терміном понад 12 місяців, питома вага яких станом на 01.10.2013 р. склала 55 % (66 млн грн). Значну частку заборгованості за неповернутими та простроченими кредитами, а саме 22 % (26 млн грн) складають прострочені кредити до 3 місяців. Простроченість по кредитах від 3 до 6 місяців і від 6 до 12 місяців станом на 01.10.2013 р. склала 11 % (13 млн грн) та 12 % (14 млн грн) відповідно (Рис. 8).

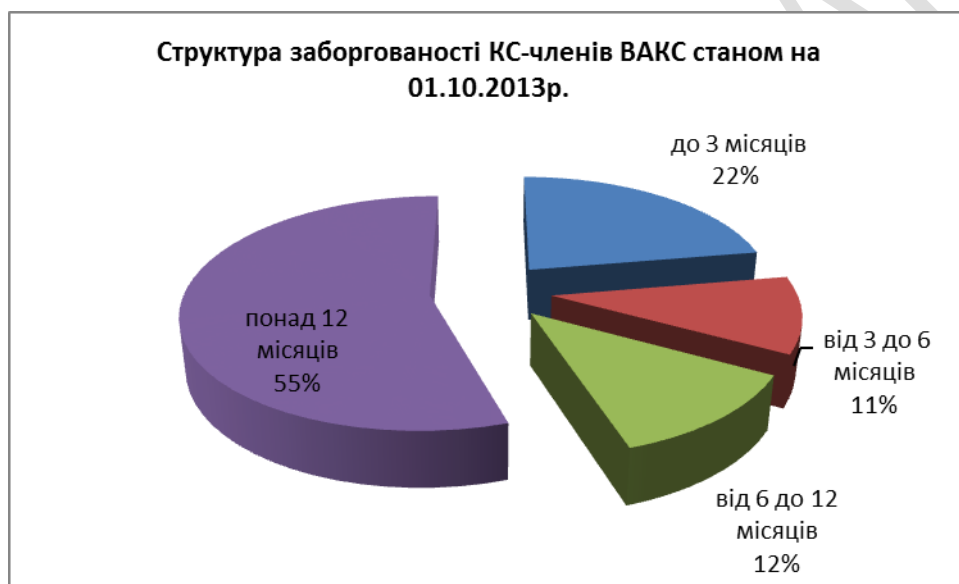

Рис. 8. Структура заборгованості за неповернутими та простроченими кредитами КС-членів ВАКС

Кредитні спілки-члени ВАКС у січні — вересні 2013 року акумулювали 665 млн грн, що на 7,5 % більше порівняно з аналогічним періодом 2012 року. Середня сума внеску (вкладу) одного вкладника протягом року зросла на 4,3 % та станом на 01.10.2013 р. склала 24 тис. грн.

Станом на 01.10.2013 р. депозитний портфель кредитних спілок-членів ВАКС склав 645,7 млн грн (порівняно з 581,8 млн грн аналогічного періоду 2012 р.).

Основну частку депозитного портфеля, а саме 62 % займають довгострокові вклади (понад 12 місяців); 33,4 % — середньострокові (від 3 до 12 місяців). Вклади до запитань і короткострокові вклади в структурі портфеля становлять 2,1 і 2,5 % відповідно (Рис. 9).

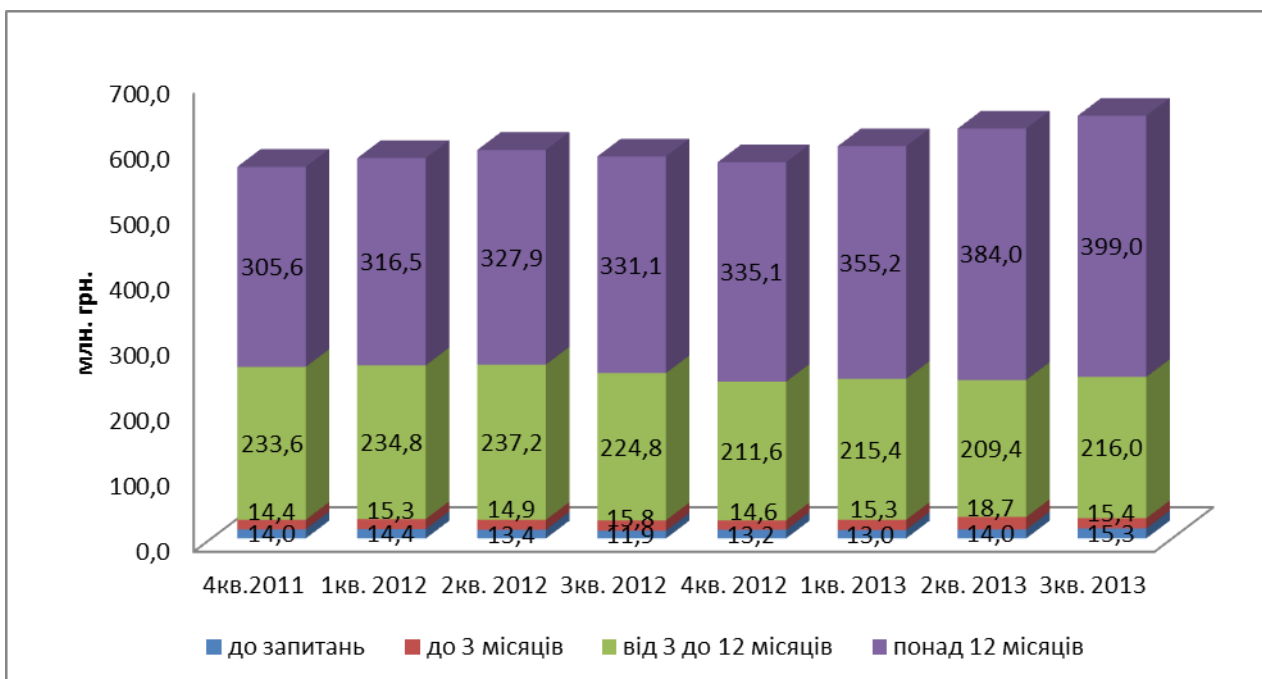

Рис. 9. Динаміка зміни структури депозитного портфеля КС-членів ВАКС(на кінець періоду)

Також важливо звернути увагу на те, що КС-члени ВАКС власним капіталом покривають кожену другу гривню вкладу — такої капіталізації немає навіть в українських банках. Зокрема, капітал кредитних спілок-членів ВАКС за підсумками 9 місяців 2013 р. зріс на 28,5 млн грн і станом на 01.10.2013 р. становив 296,2 млн грн, це на 12,2 % більше порівняно з аналогічним періодом 2012 р.

За січні — вересень 2013 року кредитні спілки-члени ВАКС збільшили свій резервний капітал на 22,9 млн грн, і станом на 01.10.2013 р. він склав 64,7 % від загального обсягу капіталу.

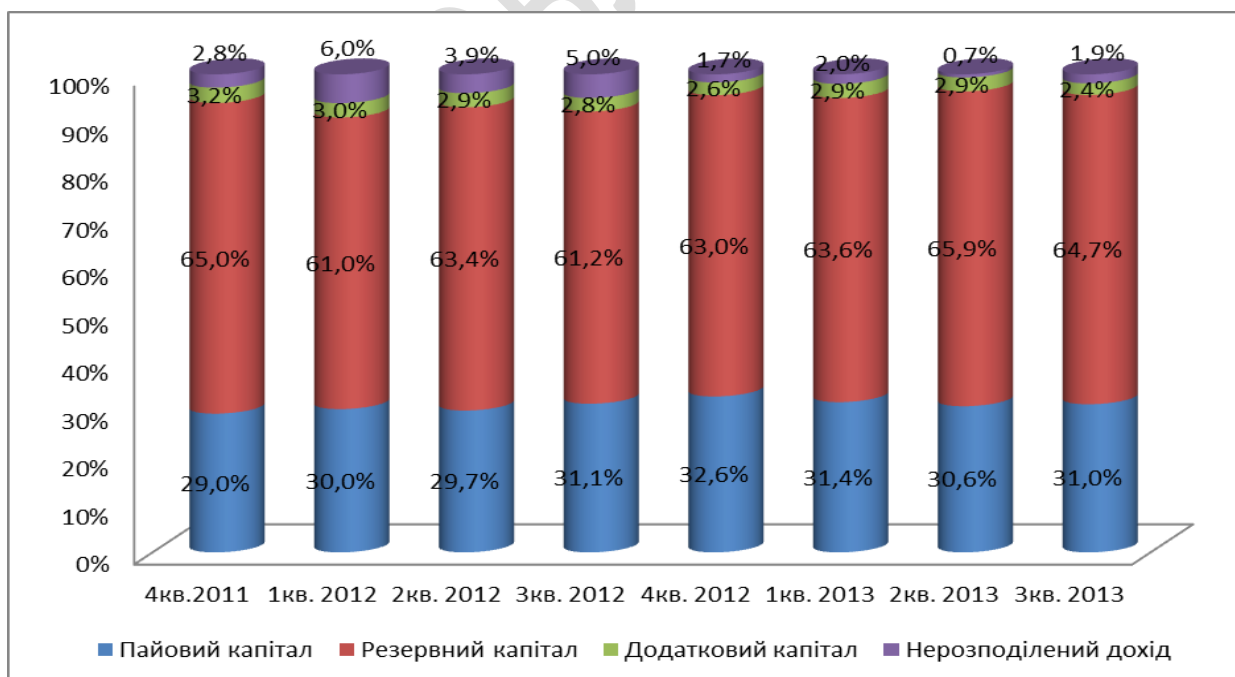

Рис. 10. Динаміка зміни капіталу КС-членів ВАКС(на кінець періоду)

Доходи кредитних спілок-членів ВАКС у січні — вересні 2013 року в порівнянні з аналогічним періодом 2012 року зросли на 8 % (станом 01.10.2013 року дорівнювали 245

млн. грн). За цей же період, кредитні спілки-члени ВАКС збільшили свої операційні витрати. Зокрема, за даними асоціації, витрати спілок за 9 місяців 2013 року порівняно з 9 місяцями 2012 року зросли на 9 %. Фінансовий результат кредитних спілок-членів ВАКС за січень — вересень 2013 року склав 22 млн грн.

Таким чином, кредитні спілки-члени ВАКС за 9 місяців поточного року підвищили ефективність своєї роботи на ринку. В першу чергу це зумовлено зростанням активів, депозитного портфеля, кредитного портфеля, капіталу тощо. Водночас спілки, надаючи перевагу позичальникам з позитивною кредитивною історією та високою платоспроможністю, зменшували рівень кредитних ризиків. Крім того, такий підхід дозволив збільшити розмір кредиту, що надається. Також спілки проводили зважену кредитно-депозитну політику, про що свідчить відсоток довгострокових вкладів — 62 % депозитного портфеля, у той час як довгострокові кредити займають 46 % кредитного портфеля. Це забезпечує платоспроможність і фінансову рівновагу на ринку. Певну кількість вільних коштів спілки розміщують в ОКС, завдяки чому підтримують високий рівень ліквідності. У разі відтоку вкладів такі спілки зможуть швидко розрахуватися по своїх зобов'язаннях.

У той же час, спілки підвищують капіталізацію та зменшують ризики в діяльності спілок за рахунок зростання капіталу та його складових, а саме резервного та пайового капіталу, що призводить до фінансування активів за рахунок власного капіталу. Також важливо звернути увагу на те, що **кредитні спілки-члени ВАКС власним капіталом покривають кожену другу гривню вкладу — подібної капіталізації немає навіть в українських банках.**

Такий підхід до роботи зі сторони кредитних спілок-членів ВАКС забезпечує їм високу надійність й якість надання фінансових послуг на ринку кредитної кооперації України.

Підготовлено аналітичною службою ВАКС